

Nujorkā 24 martā 1955. gadā.

Mīlais Arnolda kungs.

Uzmetu uz pāris lapas pusēm dažas svarīgakas idejas, kas būtu eventuāli darās pašpārvaldes jautājumos jau pirms Latvijas atbrīvošanas un arī par to laiku, kamēr sabiedroto armija ir ieintresēta Latvijas teritorijā ka armijas aizmugurē. Ka jau minēts, tas ir tikai dažas svarīgakas idejas. Ja kādreiz būtu jāķerās pie šo ideju iestenošanas, tad dabīgi pieaicināmi attiecīgi speciālisti un viss jautājumu komplekss rūpīgi jāsagatavo.

Būšu priecīgs dzirdēt Jūsu domas. Ceru, kā tūvaka laikā Jūs apmeklēsat mani Nujorkā lai daudzus jautājumus pamatlīgi izdebatētu. Nosūtīju Gun. vēstules norakstu ko nosūtīju savam draugam K. uz Eiropu. Domaju ka tā bija pareizi.

Ar sirsniņiem sveicieniem.

Jūsu

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCES METHODS EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

Dažas idejas par Latvijas pārvaldišanu pēc atbrivošanas.

Latvijā, pēc atbrivošanas ar karu, būs jāsastopās ar veselu rindu komplīcītām problēmām, piemēram: ka tājaunot komunistu izpostīto dzīvi uz jaunas politiskas un morāliskas bāzes, nokārtot iedzīvotāju apgādāšanu ar pārtiku, nodrošināt mieru un kārtību zemē, pārkārtot skolu programmas, nokārtot maksāšanas līdzskļu jautājumu, uzturēt kārtībā nepieciešamo rūpniecību un lauksaimniecības ražošanu. Tas ir iekšējas lietas, kas saistītas ar zemes iedzīvotāju problēmām.

Kara gadījumā Latvija būs nepieciešama Maskavas un Leningradas virzienā uzbrūkošām sabieuroto armijām kā bāze. Divas Latvijas ostas - Liepāja un Ventspils, ir atklātas kugošanai cauru gadu. Abas ostas ir ar ievārojamu izkraušanas kapacitati, kuru pēc vajadzības var viegli kāpināt. Ari Rīgas osta ir sasniedzama, deviņus mēnešus gada, bez ledlaužu palīdzības. Visas minētās ostas ir saistītas ar dzelzsceļu līnijām, kas ved uz Leningradu, Maskavu un citiem Krievijas politiskiem un rūpniecības centriem. Šie speciālie apstākļi, kā arī Latvija centrālais stāvoklis geogrāfiskā ziņā, var būt sabiedroto armijas apgādes un kustības ziņā ar sevisīgu intresi. No teiktā izriet ka sabiedroto armijas vadība būs ieintressēta paturēt kontroli par ostām, satiksnes ceļiem, noliktavām kazarmēm, kara rīku remontdarbīcām, slimnīcām un t.t. Tāpat arī par kustības nodrošināšanu. Kara depo apsargāšanu un kārtības uzturēšanu armijas aizmugurē.

Okupācijas armijai, kas nepazīst vietejos apstākļus, var basties grūtības ar šī raksta sākumā minēto zemes iedzīvotāju jautājumu un problēmu kārtošanu. Tālab jāatrod veids, kā varētu saskapot labai funkcionēšanai, armijas vajadzības ar zemes iedzīvotāju nepieciešamibām.

Viens veids varētu būt tāds, ka trimdā tiek nodibināta pagaidu valdība. Tās uzdevumi līdz atbrivošanai, būtu niedalīties propogandas darbā un ja iespējams, uzstādīt latviešu vienības, kas varētu pēmt dalību tiešā zemes atbrivošanā. Reizē ar to, pagaidu valdība, kopā ar piekrītīgām A,S,V. iestādēm, sagatavotu plānu kas būtu darāms pēc zemes atbrivošanas. Tāpat pagaidu valdība varētu komplektēt daļu nepieciešamos speciālistus starp trimdā espšiem latviešiem, lai ar vienu palīdzību atvieglotu izplānoto jautājumu iedzīvināšanu. Kad pagaidu valdība

pārcelto uz atbrīvoto no ienaidnieka Latviju, tā paildināma ar latviešu politiskiem darbiniekiem, sevišķi no protestības kustības vidus un teorētiski izstrādātie plāni, pieskanojami faktiskiem apstākļiem un vajadzībām.

Pārņemot zemes pašvaldību no militāram iestādēm, ar vietejo latviešu pārstavjiem papildināti pagaidu valdībai piekrītu pirmaja kārtē civiliedzīvotaju apgādašana pilsētās un laukos. Izvēdot rekvizīcijas un pārņemot savā ziņā krajumus, ja tādi zemē atrastos pēc komunistu padzišanas. Ja zemē nepieciešamību segšanai nepietiku uzturas krajumi, pagaidu valdības uzdevums atrast vietu un veidu, ka tos papildināt. Pagaidu valdības uzdevumos ietilptu arī kārtības nodibināšana un uzturēšana, dzīvi regulejošu saistošu noteikumu izdošana, blakus militāro iestāžu rīkojumiem, kas kārtotu civilo iedzīvotāju attiecības, pagaidu tiesu un administrācijas noorganizēšana skolu programu pārkartošana un tās ievešana. Pagaidu valdībai vajadzētu būt arī tam iestādījumam, kuras pienākumos ietilptu ^{līdzekļi} sabiedrotā armijas vadību par savstarpejo pakalpojumu un palīdzības jautājumu kārtošanu un norākināšanos, par maksājumu līdzekļu ievešanu, privato īpašumu tiesību jautājuma kārtošana un t.t. kadi rastos praktiskā darbā.

Lai izvairitos no demoralizejošās "paštīses" jābūt sagatavotiem likumiem uz kuru pamata saucami pie atbildības tie komunistu varas vīri, ka s noziegušies pret līdzpilsētu brīvību vai dzīvību komunistu okupācijas laikā.

Šīs, ka jau minēts, ir tikai galvenās idejas, kas prasa no pietru sagatavošanas darbu, lai tās varētu tikt uzsakaitītas ka gatavs plāns, pēc kura rīkoties Latvijas atbrīvošanas gadījumā.